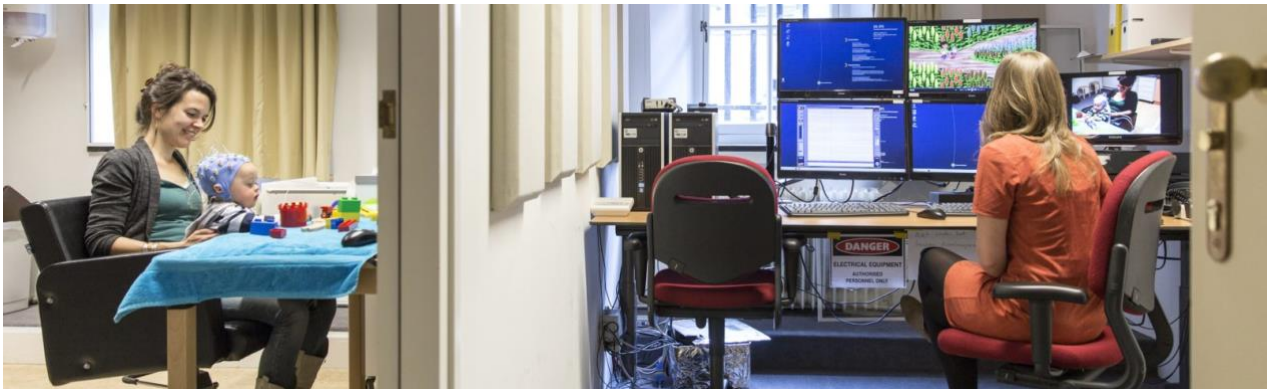

Ethische toetsingscommissie Linguïstiek (ETCL)

Jaarverslag 2017

ETCL
Ethische Toetsingscommissie
Linguïstiek Universiteit Utrecht

UiL OTS, Universiteit Utrecht

December 2017

UiL **OTS**
UTRECHT INSTITUTE
OF LINGUISTICS

Inhoudsopgave

VOORWOORD	3
1. POSITIONERING	4
1.1 <i>Plaats in de organisatie</i>	4
1.2 <i>Samenwerking andere commissies</i>	4
2. SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIE	5
3. WERKWIJZE	6
4. OVERZICHT BEOORDEELDE STUDIES	7
5. VERGADERDATA	8
6. BELEIDSWIJZIGINGEN	9
6.1 <i>Het gebruik van passief consent</i>	9
6.2 <i>Welk onderzoek dient aangemeld te worden</i>	9
6.3 <i>Datamanagement</i>	9
6.4 <i>Verklaring Omtrent Gedrag</i>	9
7. AANDACHTSPUNTEN 2018	11

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag over het jaar 2017 van de Ethische ToetsingsCommissie Linguïstiek (ETCL) van het Utrecht Institute of Linguistics OTS (UiL OTS/ Universiteit Utrecht). Vanaf 1 januari 2017 geldt dat al het onderzoek waarbij menselijke deelnemers betrokken zijn, verplicht moet worden aangemeld bij de ETCL.

In dit jaarverslag wordt de werkwijze van de ETCL (kort) beschreven en wordt weergegeven hoeveel studies er in het jaar 2017 zijn aangemeld en goedgekeurd, wat de vergaderdata en –tijden waren en wat de beslispunten waren die zijn opgenomen in de actuele versie van het reglement, te vinden via <https://etcl.wp.hum.uu.nl>.

Maartje de Klerk, MA, secretaris

m.k.a.deklerk@uu.nl

Utrecht, 21 december 2017

1. Positionering

1.1 Plaats in de organisatie

De ETCL valt onder het taalwetenschappelijk onderzoeksinstituut Utrecht Institute of Linguistics binnen de Faculteit Geesteswetenschappen van de Universiteit Utrecht. De ETCL valt onder de verantwoordelijkheid van de onderzoeksdirecteur van het UiL OTS. Binnen de Faculteit Geesteswetenschappen is er (nog) geen andere ethische toetsingscommissie.

1.2. Samenwerking andere commissies

Op dit moment is er nog geen samenwerking met andere ethische commissies.

2. Samenstelling van de commissie

De commissie bestaat uit vijf leden, inclusief voorzitter en secretaris. De commissieleden zijn in principe aangesteld door de directeur van het UiL OTS voor een periode van 3 jaar. De samenstelling van de commissie is zoveel mogelijk een afspiegeling van de onderzoeksgroepen binnen het UiL-OTS.

Halverwege het jaar heeft een ledenwisseling plaatsgevonden. De vertegenwoordiger van de onderzoeksgroep 'Language and Education', Emmanuelle Le Pichon-Vorstman, heeft eind mei vanwege een verhuizing de commissie verlaten. Zij is vervangen door Huub van den Bergh.

De huidige samenstelling van de commissie is:

- René Kager (voorzitter; Linguistic Theory and Language Acquisition)
- Maartje de Klerk (secretaris; Language Processing and Language Pathology)
- Tessa van Charldorp (Language and Communication)
- Anne-France Pinget (Language Structure: Variation and Change)
- Huub van den Bergh (Language and Education)

3. Werkwijze

Nadat een studie is ingediend via de online portal (<https://etcl.hum.uu.nl>) door de eindverantwoordelijke onderzoeker, controleert de secretaris of alle gegevens aanwezig zijn om de studie te kunnen beoordelen. Vervolgens worden de medebeoordelaars aangesteld, bij voorkeur commissieleden met een passende expertise. Wanneer het om standaard UiL OTS-onderzoek gaat, wordt de “korte” route gekozen. Er zijn dan slechts twee beoordelaars betrokken bij de studie: de secretaris en één andere beoordelaar. Wanneer het niet om standaard UiL OTS-onderzoek gaat, en de studie in de vergadering plenair besproken dient te worden (“lange” route), worden alle commissieleden aangesteld als beoordelaars.

Ongeacht de route kan er vanuit de commissie een revisie van de ingediende studie wenselijk worden geacht. Wanneer de commissie tot de beoordeling “revisie wenselijk” komt, wordt de indiener gevraagd aanpassingen te doen en moet de studie opnieuw ter toetsing worden aangeboden. In veel gevallen gaat het erom dat de *informed consent* (zie <https://etcl.wp.hum.uu.nl>) niet goed geregeld is en zal deze aangepast moeten worden. In die gevallen kan meestal worden volstaan met het sturen van de aangepaste documenten naar de secretaris.

De volgende paragraaf vermeldt hoeveel studies er via welke route direct zijn goedgekeurd en hoeveel na een revisie.

4. Overzicht beoordeelde studies

Tabel 1

Overzicht van goedgekeurde studies per onderzoeksgroep en route (kort, lang, revisie)

<i>Research group</i>	Studies approved				Studies rejected
	<i>Short route</i>	<i>Long route</i>	<i>Subtotal</i>	<i>Revision</i>	
Language Structure: Variation and Change	4	0	4	3/4	0
Language, Logic and Information	2	0	2	0/2	0
Linguistic Theory and Language Acquisition	9	0	9	2/9	0
Language Processing and Language Pathology	13	1	14	3/14	0
Language and Education	0	2	2	1/2	0
Language and Communication	5	2	7	2/7	0
Total	33	5	38	11/38	0

5. Vergaderdata

De commissie heeft in 2017 iedere 4 weken vergaderd. De vergaderingen duren in de regel 90 minuten.

Tabel 2

Vergaderdata

datum
10-01-2017
07-02-2017
07-03-2017
04-04-2017
02-05-2017
30-05-2017
27-06-2017
10-07-2017 t/m 18-08-2017 zomervakantie
02-10-2017
02-11-2017
30-11-2017
21-12-2017

6. Beleidswijzigingen

6.1 Het gebruik van passief consent

De voorschriften voor het gebruik van passief consent zijn per 23 februari 2017 aangescherpt. Passief consent mag in het algemeen nog steeds gebruikt worden, maar heeft niet de voorkeur. Echter, in sommige situaties mag passief consent niet meer gebruikt worden, zie p. 17 van het reglement (<https://etcl.wp.hum.uu.nl/reglement/>):

'In het geval van video-opnamen; wanneer het kind uit de klas wordt gehaald door de onderzoeker of testleider; als het om een kwetsbare groep participanten gaat (b.v. mensen met een beperking en/of mensen die niet in staat zijn om een passief consent in de taal van de aanvraag te begrijpen); als er vragenlijsten worden gebruikt die een beroep doen op sensitieve informatie (b.v. opleidingsniveau van de ouders, thuissituatie, alcohol en drugsgebruik...); wanneer de docent zelf de onderzoeker is.'

6.2 Welk onderzoek dient aangemeld te worden

Het beleid ten opzichte van het type onderzoek dat moet worden aangemeld is aangepast, zie sectie 1.2 (p. 3) van het reglement. Met ingang van 5 september 2017 dient al het onderzoek dat plaatsvindt in het UiL OTS-lab of van de database van het UiL OTS worden aangemeld voor beoordeling. Deze aanpassingen zijn doorgevoerd omdat in de oude situatie onderzoekers die niet geaffilieerd zijn aan het UiL OTS, maar bijvoorbeeld als gastonderzoeker onderzoek doen in het lab, hun studie niet hoefden aan te melden (zie p. 4 van het reglement). Hierdoor ontstond de onwenselijke situatie dat deelnemers de ene keer wel een *informed consent* onder ogen zouden krijgen (namelijk wanneer de studie werd uitgevoerd onder de vlag van het UiL OTS) en de andere keer niet (gastonderzoeker niet geaffilieerd aan het UiL OTS). Vanuit het belang van consistentie hebben wij het beleid aangepast.

6.3 Datamanagement

De commissie ontwikkelt vooralsnog geen eigen beleid ten opzichte van datamanagement en neemt hierbij een afwachtende houding aan. Wanneer op centraal niveau beleid wordt gevormd, zal de commissie haar beleid daaraan aanpassen.

6.4 Verklaring Omtrent Gedrag

Een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) is verplicht voor medewerkers in de kinderopvang, peuterspeelzalen en het onderwijs. Aan mensen die werken met vertrouwelijke gegevens of kwetsbare groepen kan ook een VOG worden gevraagd door de werkgever. De werkgever is verantwoordelijk voor de screening van zijn medewerkers. (<https://www.justis.nl>). Dit geldt voor iedereen die werkzaam is in bovengenoemde instellingen, dus ook stagiaires, onderzoekers en testleiders. De commissie neemt (sinds 1 juli 2017) in deze kwestie een

adviserende rol in: het is de verantwoordelijkheid van de instelling om ervoor zorg te dragen dat alle werknemers een VOG bezitten en desgevraagd kunnen overleggen. De portal is dusdanig aangepast dat wanneer is ingevuld dat er met kinderen gewerkt gaat worden op een instelling, er door de instelling om een VOG gevraagd kan worden.

7. Aandachtspunten 2018

- Wat te doen met studies die al eerder van start zijn gegaan dan dat zij zijn ingediend?
- Studies die gebruik maken van sociale media
- Big data
- Datamanagement